

Asia: VN/27639/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto lakiesitykseen valkoposkihanhien ja merimetsojen metsästyksen sallimisesta, VN/27639/2025

Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys (SPLTY) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta, joka koskee valkoposkihanhen ja merimetsan siirtämistä luonnonsuojelulaista metsästyslakiin ja laajamittaisen tappamisen sallimista ilman tapauskohtaisia poikkeuslupia. Yhdistys katsoo, että esitys on lainvastainen, EU-direktiivien vastainen ja ekologisesti haitallinen, eikä se vastaa Suupohjan eli eteläisen Pohjanmaan alueen todellista tilannetta lintukantojen tai vahinkojen osalta.

1. Yleisarvio esityksestä

Hallituksen esitys sallisi valkoposkihanhien ympärivuotisen metsästyksen lähes ilman rajoituksia sekä merimetsojen laajan tappamisen syys–talvikaudella. Tämä merkitsisi käytännössä sitä, että valkoposkihanhesta tulisi Suomen heikoimmin suojeltu lintulaji ja merimetsan suojelutaso heikkenisi merkittävästi.

SPLTY katsoo, että:

- esitys heikentäisi lintujen yleistä suojelutasoa,
- lisääisi häiriötä pesimä- ja muuttoaikana,
- kiihdyttäisi luontokatoa,
- ja murentaisi poikkeuslupajärjestelmän, joka on EU-lainsäädännön edellyttämä.

Lisäksi esitys heikentäisi kansalaisten ja järjestöjen mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskeviin päätöksiin, mikä on vastoin perustuslakia ja Århusin sopimusta.

2. Suupohjan alueellinen tilanne

2.1 Valkoposkihanhi Suupohjassa

Toisin kuin Itä-Suomessa, Suupohjan alueella valkoposkihanhia esiintyy korkeintaan vain muutamien tuhansien lintujen parvissa, ja näitäkin tavataan harvakseltaan. Alueella ei ole merkittäviä, toistuvia maatalousvahinkoja.

Siksi:

- yleinen metsästysoikeus ei ole alueellisesti perusteltu,
- mahdolliset haitat voidaan hoitaa tapauskohtaisilla poikkeusluvilla,
- ja hanhien laajamittainen häirintä lisäisi vahinkoja pikemminkin kuin vähentäisi niitä.

Tutkimusten mukaan hanhien häirintä lisää niiden liikkumista ja energiankulutusta, mikä laajentaa vahinkoaluetta eikä supista sitä.

2.2 Merimetsä Suupohjassa

Suupohjan rannikkoalueella merimetsäkanta on selvästi pienentynyt viime vuosina. Aiemmat useiden tuhansien lintujen koloniat ovat supistuneet, eikä alueella ole merkittäviä kalataloudellisia haittoja.

Luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan merimetsä:

- ei aiheuta vakavia vahinkoja kalanviljelylaitoksilla,
- ei merkittävästi heikennä ahven- tai kuhasaaliita,
- ja aiheuttaa merkittäviä haittoja vain tietyissä yksittäistapauksissa (esim. avorysät).

Näin ollen Suupohjassa ei ole perusteita yleiselle metsästysoikeudelle, vaan mahdolliset ongelmat tulee ratkaista poikkeusluvilla, kuten EU-lainsäädäntö edellyttää.

3. EU-lainsäädäntö ja oikeudelliset reunaehdot

EU:n lintudirektiivi sallii poikkeukset vain, kun:

- on olemassa vakava vahinko tai sen selkeä riski,
- muita keinoja ei ole,
- ja poikkeus on tarkasti rajattu.

Hallituksen esitys ei täytä näitä ehtoja. Esitys sallisi tappamisen:

- ilman tapauskohtaista arviointia,
- kevät- ja pesimäaikana,
- alueilla, joilla ei ole vakavia vahinkoja,

- ja tavalla, joka häiritsisi myös muita suojeltuja lajeja.

Hallinto-oikeuksien linjaukset ja EU-tuomioistuimen ratkaisut osoittavat, että tällainen yleinen tappo-oikeus olisi selvästi direktiivin vastainen.

4. Vaikutukset muuhun linnustoon ja luontoon

Kevät- ja kesäaikainen metsästys aiheuttaisi laajaa häiriötä:

- pesiville linnuille,
- muuttolinnuille,
- Natura 2000 -alueille,
- ja uhanalaisille lajeille.

Ampuminen pesimäkaudella johtaa helposti pesinnän epäonnistumiseen ja pesäpaikkojen hylkäämiseen. Suupohjan rannikko on tärkeä muuttolintujen levähdysalue, joten häiriövaikutukset olisivat merkittäviä.

5. Poikkeuslupajärjestelmän kehittäminen on oikea ratkaisu

SPLTY katsoo, että:

- poikkeuslupajärjestelmä toimii,
- lupia voidaan myöntää nopeasti ja laajasti,
- lupaprosessia voidaan tehostaa sähköisillä palveluilla,
- ja kaikki lintuja koskevat poikkeusluvut tulisi keskittää yhteen viranomaiseen.

Sen sijaan lajien siirtäminen metsästyslakiin ei ratkaise ongelmia, vaan monimutkaistaa lainsäädäntöä ja lisää ristiriitoja.

6. Johtopäätökset Suupohjan näkökulmasta

1. Valkoposkihanhi

- o Suupohjassa ei ole laajoja vahinkoja → ei tarvetta yleiselle metsästykselle.
- o Poikkeusluvut riittävät ja ovat EU:n edellyttämä menettely.

2. Merimetso

- o Kanta on pienentynyt → ei aiheuta merkittäviä haittoja.
- o Yleinen metsästys ei ole perusteltua eikä tutkimustietoon perustuvaa.

3. Luonnonsuojelu ja oikeusvaltio

- o Esitys heikentää suojelujärjestelmää ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia.
- o EU-lainsäädännön reunaehdot estävät esityksen toteuttamisen.

4. Suositus

- o SPLTY esittää, että lakiesitys hylätään,
- o ja että ministeriöt laativat uuden, tutkimukseen ja EU-oikeuteen perustuvan esityksen,
- o joka kehittää poikkeuslupamenettelyä ja huomioi alueelliset erot, kuten Suupohjan vähäiset vahingot.

Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys (SPLTY)

Jukka Koskelainen

Linnustonsuojeluvastaava

Koskelainen Jukka

Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry - Linnustonsuojeluvastaava